

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
НАМАНГАН МУҲАНДИСЛИК – ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ

**“ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ОШИРИШДА ИННОВАЦИОН
ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИНГ
ЎРНИ: МУАММО ВА ЕЧИМЛАР”**

мавзусида Республика миқёсида илмий-амалий конференция
материаллари тўплами

Наманган шаҳри

29-30 март 2019 йил

“Таълим сифатини оширишда инновацион таълим технологияларининг ўрни: муаммо ва ечимлар” мавзусида Республика миқёсидаги илмий-амалий конференция материаллари тўплами

Тўпламга 2019 йил 29-30 март кунлари институтда ўтказилган “Таълим сифатини оширишда инновацион таълим технологияларининг ўрни: муаммо ва ечимлар” мавзусида Республика миқёсидаги илмий-амалий конференция иштирокчиларининг илмий маъруза материаллари киритилган.

НамМҚИ, 29-30 март, 2019 йил, Наманган шаҳри

Тахрир ҳайъати:

т.ф.д. Ш.Ш.Кенжабоев, доц. С.И. Умархонов, доц. Б.Эргашев, доц. Ғ.Шерматов, проф. Ғ. Ғуломов, проф. Ш. Юлдашев, проф. Н.Бойбобоев, проф. М.Исмоилов, проф. В. Хожибоев, т.ф.д. доц. С.Ж.Раззақов, ф-м.ф.д. М.Дадамирзаев, ф-м.ф.д. Ю.Апаков, т.ф.д. проф. И.Шамшидинов, и.ф.д. Б.Махмудов, т.ф.д. Р.Рустамов, т.ф.д. Р.Солиев, т.ф.д. В.Турдалиев, доц. Н.Нарзуллаев, доц. А. Тўхтабоев, т.ф.н. Ж.Холмирзаев, доц. Ш.Абдурахманов, Ф.Ирискулов, Д. Иномиддинова.

Конференция материаллари тўплами Наманган муҳандислик-қурилиш институтининг 2019 йил 2 апрелдаги 10 - сонли Илмий кенгаши Қарорига асосан чоп этишига тавсия этилган.

- вируслардан химояланишда бугунги кундаги энг кўп тарқалган “замонавий” вирусларга қарши курашувчи антивирус дастурларни тўғри танлаш ва уни ўрнатиш.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, юқорида келтириб ўтилган тавсияларга барча компьютер фойдаланувчилари томонидан риоя этилса, ахборот алмашинувидаги зарарланишлар камаяди.

ТЕМИР БЕТОН ТОМ ЁПМАСИ САЛҚИЛИГИНИ АНИҚЛАШ УСУЛИ.

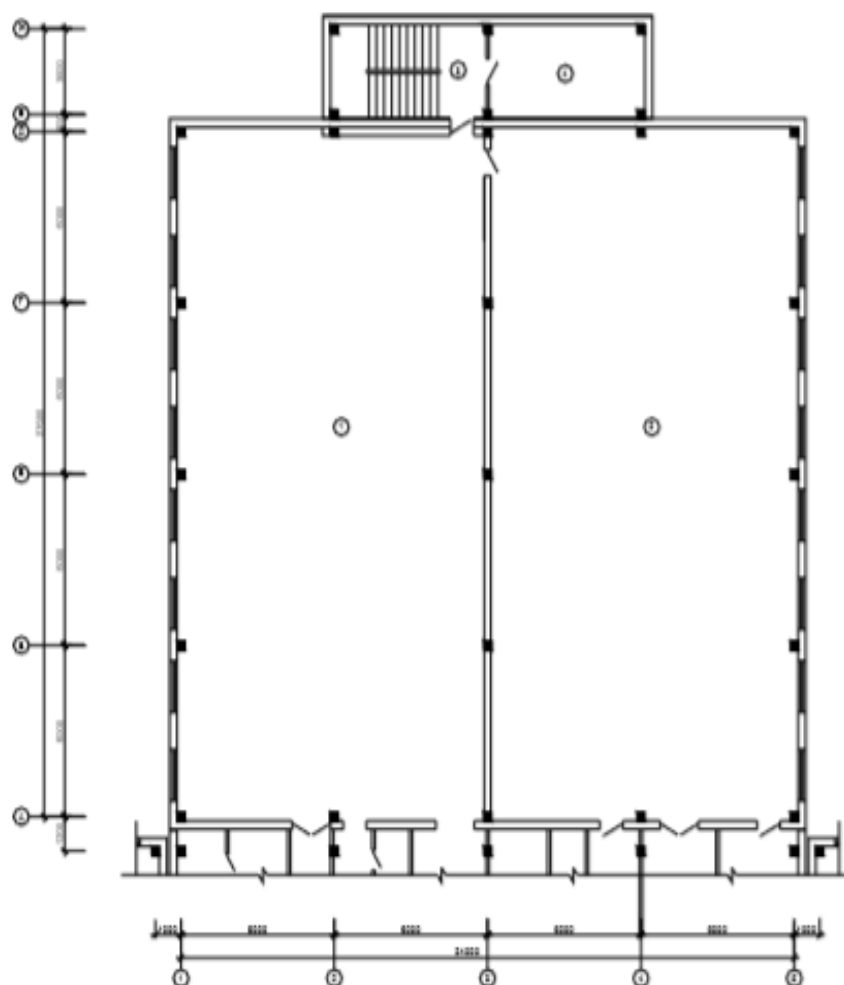
доц. Н.Р.Ходжиев, ўқ. А.Ш.Мартазаев, ўқ. К.К.Мўминов(НамМҚИ)

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 3 декабрдаги «2015-2020 йилларда умумтаълим мактабларини замонавий спорт заллари билан таъминлаш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги 331-сонли қарори бажариш ва Наманган вилоятидаги умум таълим мактабларини 2016 йилда мукамал таъмирлаш ва реконструкция қилиш манзилий дастурига асосан Наманган шаҳри Ахсикент массивидаги 55 – мактаб комплекси ҳам буюджет маблағлари ҳисобидан таъмирлаш дастурига киритилди. Собиқ Иттифоқ даврида қурилган кўплаб мактаблар юмшоқ том конструкциясидан иборат бўлган. Йиллар давомида бундай жамоат биноларининг эксплуатация даври шуни кўрсатдики рулонли материаллар ёрдамидаги том қопламалари ўзининг чидамлилиги кўрсаткичлари бўйича паст даражага эга эканлиги, ёмғирли кунларда томдан бино ичига чакки ўтиши кузатилди. Бундай томларда мукамал ва жорий таъмирлаш ишлари бажарилганда ҳам ўзининг ижобий натижасини бермади. Жамоат бинолари туркумига кирадиган умум мактабларини том қисмларини шифрли том ёпмалари билан қоплаш мақсадга мувофиқ эканлигини эксплуатация қилиш жараёнларида аниқланди. № 55 умум таълим мактабини таъмирлаш ишларини бажариш ва спорт зал том қисмини чордоқли қилиб лойиҳалаш ишларини “Намангансаноатлоийҳа” КТХФ ташкилоти мутахассислари томонидан тайёрланди. Қурилиш таъмирлаш ишларини бажариш учун тендир савдосида қатнашиб ғолиб бўлган “Чортоқархитектқурилиш” ташкилоти томонидан бажарилмоқда. Қурилиш таъмирлаш ишларини маблағ билан таъминлаш мақсадида Наманган вилояти Хокимлиги қошидаги Ягона Буюртмачи Инжиниринг компанияси Буюртмачи сифатида иштирок этмоқда. Пудратчи ташкилоти томонидан билдирилган эътироз сабабли, яни спорт зал том ёпмаси плиталари салқлик белгиланган миқдоридан катта тўғрисидаги маълумотига кўра ишчи комиссия тузилди. ЎзГАШКнинг Наманган вилояти филиали томонидан мутахассис чақирилди. Тадиқиқот ўтказиладиган бино хажмий ва конструктив ечими қуйидагича хал этилган. Бино икки қаватли бўлиб, биринчи қавати ошхона иккинчи қаватида ўлчами 24x12м. бўлган иккита спорт залига эга. Бино тўла ўлчами 24x24м. дан иборат. Бино конструктив жихатдан йиғма темир бетонли рамадан иборат. Бино биринчи қаватда ораёпма плиталари кўп бўшлиқли йиғма темир бетон ишлатилган. Спорт зал том ёпмаси сифатида йиғма темир бетон қобурғали плита ишлатилган бўлиб ўлчами 12x3 м. дан иборат. Пойдевор учун алоҳида турувчи стакан типидagi пойдевор ишлатилган. Бинони ташқи ўровчи тўсиқ

сифатида темир бетон осма панель қўлланилган. Барча юк кўтарувчи ва ўзини кўтарувчи конструкциялар ҳолати қониқарли.

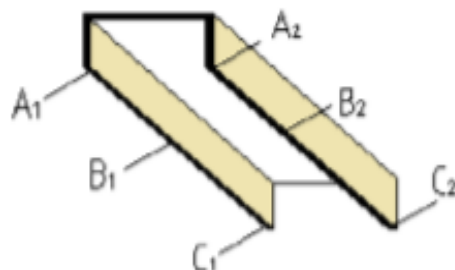
Бинони иккинчи қаватида жойлашган ҳар бир спорт зал том ёпмаси плитаси учун 8 дондан қобурғали плита монтаж қилинган (расм.-1).

2-қават режаси

Расм-1. Спорт залнинг режаси.

Ўлчов ишлари пудратчи томонидан ҳолати ёмон деб белгиланган А-Д ва 1-3 ўқлар орасида жойлашган №1 спорт зал биноси ичида олиб борилди. Ишларни бажариш кетма - кетлигини белгилаб режа тузилди. Режага кўра қобурғали плиталар А ўқдан бошлаб Д ўқигача кетма - кетликда №1 - №8гача рақамлар билан белгиланди. Ҳар бир плита учун 6 та ўлчов нуқтаси белгиланди (расм -2). Бу ўлчов нуқталари ҳар бир плита қобўрғаси бўйича чап таянчда 2та, плита ўртасида 2та ва ўнг таянчда 2та деб қабул қилинди.

Расм-2. Плита қовурғаси учун ўлчов ишлари олиб бориладиган нуқталар.

Ўлчов ишлари электрон рақам қўлланилган замонавий нивеллер ва узунлиги 5м. бўлган нивеллер рейкасида фойдаланилди.
Ўлчов натижалари қуйидаги жадвалга тўлдирилди.

Жадвал №1

Плита рақами	Қобурғали плитада белгиланган нуқталар ва улардаги салқлик ўлчов бирлиги дм. да					
	A ₁	A ₂	B ₁	B ₂	C ₁	C ₂
№2	49,50	49,40	49,40	49,30	49,60	49,68
№3	49,30	49,62	49,30	49,28	49,73	49,45
№4	49,62	49,53	49,30	49,04	49,49	49,33
№5	49,60	49,53	49,00	49,22	49,31	49,16
№6	49,54	49,50	49,23	49,22	49,23	49,50
№7	49,42	49,53	49,28	49,32	49,46	49,32

Изоҳ: №1 ва №8 плиталарда ўлчов ишлари олиб борилмади, чунки плита қобурғасининг бир томони рамага таянганлиги ва салқлик кўз билан чамалаганда катта эмас эди.

Қобурғали плиталардаги эгилишни қуйидаги формула орқали аниқлаймиз.

$$f=(A_1+A_2+C_1+C_2)/4 -(B_1+ B_2)/2 \quad (1)$$

ҚМҚ 2.01.07-96 “Юклар ва таъсирлар” номли қурилиш меъёрининг 19 жадвали №2а бандига кўра том ёпма плиталари учун рухсат этилган салқлик

$$[f] = l / 250 \quad (2)$$

Бу ерда l - қобурғали плита узунлиги.

Олиб борилган ўлчов ишлари тахлили шуни кўрсатдики қобурғали плитада доимий юкламалардан ҳосил бўлган салқлик, рухсат этилган салқликдан кичик ва эксплуатация қилиш мумкин деган ҳулосага келинди.

“ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ ДЕТАЛЛАРИНИНГ ИШ ҚОБИЛИЯТИНИ ҚАЙТА ТИКЛАШ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ” ФАНИНИ ЎҚИТИШДА МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ШАКЛЛАРИ

кат.ўқ. Д.Д.Инамов (НамМҚИ),

Ш.Д.Инамов (Агросервис ва Транспорт КХК)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги 4947-сонли “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича “Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 22 декабрдаги Олий Мажлисга мурожаатномасида “Республикамизда бугунги кундаги бўлажак мутахассислар илм-фан, интеллектуал салоҳият соҳасида, замонавий кадрлар, юксак технологиялар борасида дунё миқёсида рақобатбардош бўлиши зарур”лигиустувор вазифалар сирасига киритилган. Олий таълим муассасаларида талабаларнинг ўқув фаолиятини ташкил этиш бўйича инновацион таълим тизимларини жорий этиш муҳим масалалардан бири ҳисобланади.

МУНДАРИЖА

КИРИШ	3
ТЕХНИК СОҲАЛАРДА: ИЛМий ҒОЯЛАР, ТАДҚИҚОТЛАР, ИННОВАЦИОН ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ САМАРАДОРЛИГИ	5
<i>д.п.н. А.Х.Махмудов (ТТПУ)</i>	
ИННОВАЦИОННЫЕ ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ: ВЗГЛЯДЫ И РАССУЖДЕНИЯ	5
<i>Магистр О.М.Темирова (НамМТИ), доц. Ш.Абдурахмонов, доц. З.Тураев (НамМКИ)</i>	
ТАҒРИБА МАШҒУЛОТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА МУЛЬТИМЕДИАДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ	8
<i>ст.пр. К.Нарзуллаев (НамИПИ)</i>	
ЭКОНОМИКА АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ	10
<i>О.О.Жаббаров, В.У.Каримов (НамМОД)</i>	
MOBIL ELEKTRON QO'LLANMA DASTURIY VOSITALAR YARATISH TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH	12
<i>О.О.Жаббаров, Э.Қодиров (НамМКИ), Д.Жаббарова (Наманган қурилиш ва дизайн КХК)</i>	
ПЕДАГОГИК ДАСТУР ЯРАТИШДА ҚУЛЛАНИЛАДИГАН ДАСТУРИЙ ВОСИТАЛАР ТАҒЛИЛИ	14
<i>Ўқит. Д.Иномиддинова, кат. ўқит. С.Негматуллаев, ўқит. А.Тургунов (НамМКИ)</i>	
ЭКОЛОГИК ТАЪЛИМ ВА ЭКОЛОГИК МАДАНИЯТ	16
<i>Доц. М.Олимов, ўқит. Э.Қосимов (НамМКИ), ўқит. И.Мансурова (Наманган транспорт ва ахборот технологиялари КХК)</i>	
АҲОЛИГА КОММУНАЛ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШ БЎЙИЧА ОНЛАЙН ХИЗМАТЛАР	19
<i>доц. М.Олимов, ўқит. Э.Қосимов (НамМКИ)</i>	
ЎЗБЕКИСТОНДА ЭЛЕКТРОН ХУКУМАТНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ХОЛАТИ	21
<i>Б.Н.Холиқова, М.М.Холматова (НамМКИ)</i>	
ЭКОЛОГИЯ ДАРСЛАРИДАГИ "ОЗОН ҚАВАТИНИНГ ЕМИРИЛИШИ" МАВЗУСИНИ КЎРГАЗМАЛИ ҚУРОЛЛАР БИЛАН ТУШУНТИРИШ	22
<i>кат. ўқит. У.Э.Ғийсов (ТАТУ СФ), Н.Х.Тураева (68-мақулаб ўқитувчиси)</i>	
ТАЪЛИМДА ЭЛЕКТРОН ТИЗИМЛАРНИНГ ТУТГАН УРНИ	25
<i>Н.И.Асқарова (ТАТУ Қарши филиали ассистенти)</i>	
MODULLI O'QITISH TEXNOLOGIYASINI DASTURLASH TILLARINING O'QITISHGA QO'LLASHNI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	27
<i>таалаба Д.Хожиева (НамМКИ)</i>	
ИНГЛИЗ ТИЛИ УРГАНИШДА МУҲИТНИНГ АҲАМИЯТИ	28
<i>проф. в.б. О.Азизов, магистр А.Султонов (НамДУ)</i>	
"МАҚТАБ РЕПЕРТУАРИ: МУСИҚИЙ ТАЪЛИМДА ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВ" ЭЛЕКТРОН ДАСТУРИ ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИ ЭРИШИШ ОМИЛИ	30
<i>доц. З.С.Махмудов, кат. ўқ. А.М.Рахимов, кат. ўқ. Қ.С.Аъзамов (НамМКИ)</i>	
НАЗАРИЙ МЕХАНИКА ФАНИДАН МАЪРУЗА МАШҒУЛОТЛАРИДА БББ ЖАДВАЛДАН ФОЙДАЛАНИШ	32
<i>Д.Э.Абидова (АДУ қошидаги академик лицейи)</i>	
ЎҚУВЧИЛАРДА КОМПЕТЕНЦИЯЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ШАКЛЛАРИ	34
<i>таалым докторант Н.Пулатова (А.Авлоний номидаги ХТТРМХҚТМОИ)</i>	
РАҲБАР ХОДИМЛАРНИ ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТГА ТАЙЁРЛАШДА КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНТЛИКНИ АҲАМИЯТИ	36
<i>таалым докторант Н. Пулатова (А.Авлоний номидаги ХТТРМХҚТМОИ)</i>	
ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТ – ТАЪЛИМ СИФАТИ ВА САМАРАДОРЛИГИ ОМИЛИ	37
<i>ўқит. Н.Саидмахаммадов, кат. ўқит. У.Хайдаров (НамМКИ), талаба М. Шарипов (ФарПИ), доц. Ш.Шакиров (ТДТУ)</i>	
ТЕМИР КУКУНИ АСОСЛИ АНТИФРИКЦИОН МАТЕРИАЛЛАР	39

доц. З.С. Бузрукое (НамМҚИ) ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩАЯ АРХИТЕКТУРА – ОСНОВА РЕШЕНИЕ ЭНЕРГОСИСТЕМЫ ЖИЛЫХ ЗДАНИЙ.....	82
т.ф.д. Ж.У. Севиное (ТошДТУ), магистрант Ш.О. Зарипова (ТАТУ Қарши филиали) ДИНАМИК БОШҚАРИШ ОБЪЕКТЛАР ҲОЛАТИНИ БАҲОЛАШНИНГ АДАПТИВ АЛГОРИТМЛАРИ.....	84
кат. ўқит. А.А. Қаҳҳаров, Р. Абдуллатипова (Тошкент 7-сонли болалар мусиқа ва тасвирий санъат мактаби ўқитувчи) ЧИЗМА ГЕОМЕТРИЯ ВА МУҲАНДИСЛИК ГРАФИКАСИ ФАНИНИ ЎҚИТИШДА ТАЛАБАЛАР ФАЗОВИЙ ТАСАВВУРНИ ОШИРИШДА 3D МОДЕЛЛАШТИРИШНИНГ ЎРНИ.....	85
кат. ўқит. А.А. Қаҳҳаров (НамМҚИ) ЧИЗМА ГЕОМЕТРИЯ ВА МУҲАНДИСЛИК ГРАФИКАСИ ФАНИНИ ЎҚИТИШДА ВИДЕО ДАРСЛАРНИНГ ЎРНИ ВА АХАМИЯТИ.....	88
асс. Ж.Н. Гулямов (ТТИМВ) ЭЛЕКТРОН ТАЪЛИМ РЕСУРСЛАРИДАН ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА ФОЙДАЛАНИШ.....	91
PhD В.А. Fayzullayev (TATU Nukus filiali), magistrant S.A. Ruzimbayeva, magistrant X. Tuliev (TATU Nukus filiali) NEURON TARMOQLARINI IDENTIFIKATSIYA MASALASIDA FOYDALANISH.....	93
талаба Б. Қодиров, талаба И. Фазлитдинов, ўқит. Н. Мўйдинова (НамМҚИ) БОҒЛОВЧИЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА НАНОТЕХНОЛОГИЯ-ЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ МАСААЛАЛАРИ.....	94
кат. ўқит. М. Мухитдинов, Д. Хамидов (НамМҚИ) КУЙДИРМАЙ ОЛИНАДИГАН ИШҚОРЛИ БОҒЛОВЧИЛАР АСОСИДА ОЛИНГАН БЕТОНЛАРДА НАНОТЕХНОЛОГИЯНИ ҚўЛЛАШ МАСАЛАСИ.....	96
талаба З. Мирзалиева, ўқит. М. Абелкасимова, проф. А. Хамидов (НамМҚИ) БИНОЛАР ЭНЕРГИЯ САМАРАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ИССИКИЗОЛЯЦИЯ МАТЕРИАЛЛАР ЎРНИ.....	98
талаба Ж. Нуриддинов, талаба Б. Абдуллаев, проф. А. Хамидов (НамМҚИ) НАНОТЕХНОЛОГИЯ ВА АТРОФ МУҲИТ МУҲОФАЗАСИ.....	100
маг. Ф. Юлдашев, студ. А. Жураева, проф. А. Хамидов (НамМҚИ) ВОПРОСЫ НАРУЖНОГО УТЕПЛЕНИЯ СТЕН И ПОКРЫТИЙ ЗДАНИЙ.....	102
ўқит. А.А. Хасанов (НамМҚИ) ҚАЛҚОНСИМОН БЕЗНИ МАТЕМАТИК МОДЕЛЛАШТИРИШ УСУЛЛАРИ ҲАҚИДА.....	104
талаба С.С. Раҳмонова, ўқит. Ш.А. Қўзиёв (ТулДУ) ТЕХНОЛОГИЯ БИЛАН ТАЪЛИМДА САМАДОРЛИК САРИ.....	106
Jakbarov O.O., Imamnazarov E.D. (NamMQI) GMAIL POCHTA BILAN ISHLASH VA SOZLASH TRENAJOR DASTUR YARATISH.....	108
ўқит. Р.С. Комилов, ўқит. С.К. Хайдаров (НамМҚИ) АХБОРОТЛАР БИЛАН ИШЛАШДА УНИНГ ХАВФСИЗЛИГИ ВА ИШОНЧЛИЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ.....	110
доц. Н.Р. Ходжиев, ўқ. А.Ш. Мартазаев, ўқ. К.К. Мўминов (НамМҚИ) ТЕМИР БЕТОН ТОМ ЕПМАСИ САЛҚИЛИГИНИ АНИҚЛАШ УСУЛИ.....	112
кат. ўқ. Д.Д. Инамов (НамМҚИ), Ш.Д. Инамов (Агросервис ва Транспорт ҚХҚ) “ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ ДЕТАЛЛАРИНИНГ ИШ ҚОБИЛИЯТИНИ ҚАЙТА ТИКЛАШ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ” ФАНИНИ ЎҚИТИШДА МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ШАКЛЛАРИ.....	114
т.ф.н. Мўродов М.Х., асс. Шарипов Ф.Ф. (НамМҚИ), фан ўқитувчиси Матчанова Ф.К. (Наманган туман ХТБ) ТАЪЛИМ ЖАРАЁНЛАРИДА МАҲАЛДИЙ ШАРОИТДА ТАЙЁРЛАНГАН ИННОВАЦИОН ЎҚУВ- КЎРГАЗМАЛИ ВОСИТАЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ.....	117
Б. Хожиев, талаба Ж. Исмоилов (НамМҚИ) ИССИҚЛИК АЛМАШТИРИШ АППАРАТЛАРИДА ИССИҚЛИК БЕРИШ ЖАРАЁНИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ.....	120